

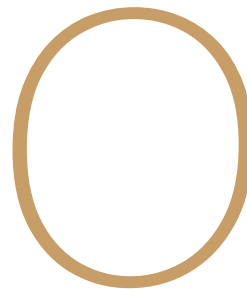
У сусрет Дану 72. бригаде
за специјалне операције

БЕЗ МА НЕ И СТ РАЖ

Мото 72. бригаде за специјалне операције: „Када други не могу и не смеју, само је једна – 72. која увек може и сме“, недвосмислено најављује јединствен, одважан, увек спреман и способан строј, кадар да наставља светлу ратничку традицију наше војске. „Суштина је бити прави и први бити тамо где треба, положити и свој живот ако затреба за слободу, самосвојност, част и славу Отаџбине“, кажу у овој славној јединици, која крај децембра и претпразничне дане проводи радно у Рашкој области, на обуци којом одржава, али и стиче нове способности, спремна да сваког тренутка задејствује и буде за корак испред свих који би да се мере са извршима.

Пише Владимир ВЈЕШТИЋ
Фото: Андрија Гавриловић

Ова славна јединица настала је у вихору ратних дешавања на простору бивше Југославије 26. јуна 1992. године, а 27. јануара 1993, извршавањем првог задатка доживела је својеврсно „борбено крштење“. Прошлост обавезује, садашњост испуњава, а будућност захтева, истичу

припадници херојске бригаде, које смо уочи Дана јединице затекли у Рашкој области. Своје стандардне садржаје увежбавања допуњују обучавањем у верању, онедавно и уз употребу службених паса, обуком извиђачких органа, различитим поступцима у дејству извиђачке патроле, употребом савремених противоклопних ракетних средстава и средстава подршке.

У пуној снази, опремљени савременим оклопним возилима „милош” домаће производње и америчким борбеним возилима типа „хамви”, чије се перформансе максимално успешно експлоатишу у суровим планинским условима на великим надморским висинама, показују врхунске оперативне способности јединице и њене команде, као и решеност специјалаца да одговоре на све изазове који би им могли стајати на путу остваривања мисије.

– Овде смо јер је природно да наша јединица увек буде међу првима, спрам актуелних изазова и претњи, и ту смо све док буде потребно – каже бригадни генерал Мирослав Талијан, командант јединице у којој се, како с поносом истиче, упоредо са њеним свакодневним борбеним снажењем, гаје искрени, часни и поштени односи међу људима.

Као да су у сваком трену све очи упрте у вас

– Наши тимови за командовање и руковођење узор су свим потчињенима, а то је једино могуће ако се владате онако како говорите и живите како доликује војничкој професији. Да се у сваком тренутку понашате као да су све очи упрте у вас. Самодисциплина на делу подразумева свете принципе, који нису обичне пароле, јер ми их практично и живимо. За нас нема предаје! Никада не одустајемо, јер управо то може бити пресудна способност. Тада нема пораза и не сме га бити. И безизлазна ситуација се претвара у победу. Храброст наших припадника огледа се у способности да предузимају акцију упркос неизвесности. То не значи одсуство страха, већ контролу над њим – истиче командант јединице.

Припадници 72. специјалне су храбри, кад год се то од њих тражи.

– Наше одлуке се доносе уз преузимање ризика, јер професија специјалца подразумева непрекидни низ кога чине проблеми, потешкоће, сметње, препреке, ризици, шансе.. Ми сваку шансу претварамо у успех. Код нас нема луксуза обесхрабрења и самосажалења. Одлуке доносимо храбро, а храбро се односимо и према тешким и сложеним ситуацијама. Наша моћ проистиче из нашег знања, обучености, наше способности која тежи сталном унапређењу и развоју – каже командант 72. бригаде за специјалне операције бригадни генерал Мирослав Талијан, уз констатацију да су знање и способност моћ, а да специјалци, имајући у виду својства, резултате и крајње домете, по дефиницији јесу најспособнији.

Препреке не постоје

Након разговора с командантом упутили смо се у подножје стене високе педесет метара, где је у току била обука у алпинистици, с новим садржајем, који је досад ретко увежбаван. Ради се о обуци из верања уз употребу службеног пса за специјалну намену. Верање је само једна од вештина савладавања тешко проходног земљишта за који се обучавају људи и пси, а све што се нађе на траси кретања војника, мора бити савладано. Пси за специјална дејства распоређени су у воду војне полиције 72. бригаде за специјалне операције.

– Пси су прошли обуку у свим временским условима, баш као и све вежбе које је јединица реализовала. Калили су се и у возилима и у хеликоптерима, и проживели с нама све могуће ситуације, па су и данас ту. Осим паса за специјалне намене, јединица располаже и онима за проналажење минско-експлозивних средстава – истиче командир вода војне полиције, задужен за овај сегмент обуке, која се у овом дану, иако је по календару први зимски, одвија

као да је реч о летњим условима, јер стена под којом смо није залеђена.

– Обука са псима је релативно нова – каже наш саговорник док сведочимо спуштању својеврсног „пара” низ стрму литицу. Пас је веома миран, баш као и верач, коме је сталоженост у тим ситуацијама императив. Животиња у свему прати свог водича и очигледно даје добар психофизички одговор на овај комплексни задатак.

– Миран је, сталожен, дисциплинован и послушан сада, а опет, немојте сумњати, агресиван и опасан кад затреба. Дакле, прилагођен задатку – уверава нас саговорник.

Његов колега, извођач обуке и инструктор верања у јединици, каже да данас имамо прилику да на две радне тачке видимо верање и спуштање.

– Спуштање је било са псом, што нисмо тако често радили, па смо могли да сагледамо шта нам још треба од опреме за ову активност. Идеју за носиљку за спуштање пса добили смо током раније обуке у спуштању повређеног човека. Схватили смо да је тај систем применљив и на ту племениту животињу, па је све прошло на најбољи могући начин, иако верачка обука са псима захтева врхунско знање и вештину инструктора, као и физичку и менталну припрему и предиспозицију пса – каже инструктор верања и додаје да они непрекидно раде на унапређењу статуса верача, који имају одговорност не само за свој живот него и за живот колеге. Ту превасходно мисли на извођаче обуке, који су одговорни за комплетан састав који је тог дана на обуци, а

немају статус који имају, примера ради, падобранци.

– Примењујемо све мере безбедности како би ризици били сведени на минимум. Могло би се рећи да је правило да се не верује ни себи, па дуплирамо мере безбедности. Пре сваког верања позовем колегу да преконтролише и мене и све мере безбедности.

Изазов рађа адреналин

Наш саговорник је већ осам година припадник јединице. То је оно, каже, за шта се школовао и чему се надао. Колеге су му углавном спортисти и рад у оваквој јединици их испуњава јер им даје могућност да се и даље усавршавају.

– Овде људи долазе ради обуке, а адреналин је оно што их испуњава током верања, падобранских скокова, роњења, гађања, уз бројне друге активности – каже млади специјалац који је већ дужи период на месту заменика командира чете, али истиче да је то „само на папиру”, јер свако у јединици мора да зна да ради све послове.

– Увек се полази од тога да ћеш можда већ сутра затребати на некој другој позицији. Иначе, међу собом се „меримо” на фин начин. Једни друге гурамо напред, гледамо који курс је завршио колега и шта је видео и научио више од мене. Непрекидно о свему размењујемо искуства, а има и тог здравог надметања. Међу специјалцима што више знаш, људи те више цене, па зато, превасходно ми млађи официри, нарочито тежимо разноликости садржаја обуке коју пролазимо.

Техника диктира тактику

Данас 72. бригада за специјалне операције располаже оклопним возилима, дроновима, савременим пушкама и другим модерним средствима, и то је нова вредност јединице, јер техника, како овде истичу, диктира тактику.

– Некад смо радили на један начин, у складу са актуелним технолошким нивоом, а онда, како држава јача и јединица унапређује своје индивидуалне, али и техничке способности, па на располагању имамо оклопна возила, дроне, уређаје за осматрање, навигацију и везу, као и за одређивање даљине до циља, и остало. Практично користимо све оно што користе најсавременије војске и специјалне јединице у свету, и све то је у функцији унапређења оперативних способности јединице, односно у функцији реализације додељеног задатка и мисије – истиче један од команданата у елитном саставу.

Бригада располаже многим специјалностима, а оне се непрекидно повећавају и унапређују, било која компонента да је у питању – противтерористичка, извиђачко-диверзантска, противдиверзантска, падобранска, ронилачка, војнополицијска, телекомуникационо-информатичка... Састав је сложен сис-

Бригадни генерал
Мирослав Талијан

тем који тежи да буде одржив, али и независан и самосталан.

– Циљ је самостално доћи из тачке А у тачку Б, исто тако извршити задатак, не ослањајући се ни на кога. Тако конципирамо обуку, спремамо се и тако кројимо логистику, по мери задатка – истиче један од искуснијих припадника јединице која је кадра да буде распоређена у било ком тренутку, на било ком месту, како би извршила сваки задатак, у свим временским, просторним и борбеним условима, баш као што каже мото јединице.

Да би то било могуће читава година, сваки њен дан, испуњен је садржајима обуке, усавршавањем и тежњом за бољим. Дан јединице који следи крајем јануара прилика је да се сагледа напредак до кога се дошло непрекидним увежбавањем.

Нове вештине и способности

– У периоду за нама унапредили смо способност противоклопне борбе, јер смо добили „корнете”, савремене противоклопне системе, међу првима у Војсци Србије, па смо, такође међу првима у систему, извршили бојева гађања и оспособили људе, овладали новом способношћу, коју раније нисмо имали. После дужег времена унапредили смо и способност гађања из потцевних бацача граната. Важно је и то што смо стекли нове способности наших речних диверзаната. Током године многе од њих успели смо да оспособимо, да их преведемо у вишу категорију способности. То практично значи да могу да роне у тешким условима, где је видљивост смањена, што раније нисмо могли – каже један од команданата у 72. бригади за специјалне операције и појашњава да за извођење самосталног роњења у највишој категорији рониоцу није потребна барокомора као обавезни део безбедносне опреме. Он је изузетан специјалац, врхунски речни диверзант.

Један од искусних извођача обуке сликовито илуструје жељу за постављањем нових изазова пред специјалце речима да се „смишљају пакости”, односно траже захтевна достигнућа којима би се наредне године превазишле способности стечене током ове.

– Доста пажње посвећује се планирању и организовању обуке како би се оперативне способности што више унапредиле, како бисмо се што више приближили савршенству.

Питали смо и да ли природан одлив људи, који се догађа у свим саставима, утиче на снагу јединице.

– Одлив људи је природна ствар, јер ми смо својеврсна „машина за производњу квалитетних командоса”, добрих војника, специјалаца. Наш посао је да га направимо што бољим и што способнијим, да може да преживи на бојишту. У тренутку када врхунски професионалац оде, то не може да се не осети, али ми чинимо све да тај јаз између одлазећег, који је био врхунски, и онога који долази, кога убацујемо у жесток систем обучавања, сваког следећег тренутка буде што мањи.

Не треба заборавити ни то да у 72. бригаду за специјалне операције не долазе они који не могу да одговоре на све изазове...

– Не може, наравно, свако да буде припадник елитне јединице, то сви знају. Услов су физичке, интелектуалне и друге предиспозиције, баш као и вештине. Оно што генерал Талијан назива „Х фактором”. То је извесна посебна способност или специјалност, а то може да буде да је, рецимо, врхунски џудиста или стрелац, или је доказан у неком другом спорту. То је оно што га квалификује и даје му шансу да после селективне обуке буде примљен у јединицу.

„Милош” се одлично показао на терену

С једним од најодговорнијих старешина у Батаљону за специјалне операције „Соколови” разговарамо о утицају савремених техничких достигнућа на противтерористичка дејства.

– Велики iskorak за јединицу је набавка најмодернијих средстава, реализована у периоду за нама, попут савременог наоружања, оптоелектронских средстава, телекомуникационих и информатичких средстава, противоклопних средстава, дронова и другог, што је, уз напорну, континуирану и осмишљену обуку, знатно унапредило оперативне способности јединице. Поред ових савремених средстава, јединица је опремљена и оклопним борбеним возилима „милош”, која имају одличну балистичку заштиту и велику ватрену моћ и намењена су за противтерористичка и извиђачко-диверзантска дејства – истиче старшина у Батаљону за специјалне операције „Соколови”, уз подсећање да „милош” поседују митраљез калибра 12,7 милиметара и да је опремљен савременим оптоелектронским средствима за дејство у ноћним условима, уз веома висок степен заштите од мина, односно експлозива.

Он посебно апострофира сјајна искуства која је јединица у међувремену имала са овим возилима, која су јој у великој мери унапредила мобилност.

– Батаљон „Соколови” је прва јединица у Војсци Србије која је добила ова средства. Користи их већ две три године, на свим теренима, и на целој територији Републике Србије – од равне Војводине, преко песка, Таре, Пасуљанских ливада, Пештера... Експлоатисали смо их максимално и веома смо задовољни резултатима. Поред „милоша”, у Батаљону за специјалне операције „Грифони” имамо и оклопна возила „хамер”, што нам свакако обезбеђује додатну сигурност.

Увек први

Управо је 72. бригада за специјалне операције први састав у Војсци Србије који је добио „корнете”, баш као и „милоша”, али је засад и једина који поседује „мале милоше”.

– Готово све ново што држава набави, прво дође у 72. бригаду и ако смо ми као корисници задовољни, биће задовољни и други, и ићи ће се у опремање осталих јединица тим средствима. Све наше примедбе или евентуалне сугестије да би нешто могло да буде другачије озбиљно се схватају и на то се реагује. Имамо веома добру сарадњу и разумевање од Министарства одбране и Генералштаба, као и других који имају слуха за наше потребе – каже један од челних старшина јединице, уз констатацију да нова средства тренутно задовољавају потребе, али да се увек тежи новом осавремењавању, јер је реч о „јединици која не зна за границе”.

Актуелни тренутак обуке елитне јединице пролази у знаку посебног фокуса на оспособљавању за извођење дејстава у ноћним условима и условима смањене видљивости, уз коришћење постојећих савремених оптоелектронских средстава, а у плану је и набавка нових, из домаће и стране производње. Такође, очекује се и набавка нових беспилотних летелица, уз коришћење оних које састав већ поседује.

– Сада нам је императив што изграђенија способност да дејствујемо ноћу. Да будемо невидљиви у свим могућим аспектима, за све уређаје и системе које противничка страна има. Да будемо невидљиви, нечујни и непредвидиви – каже један од команданата, који је већ дуже од две деценије у јединици.

Окосницу бригаде чине два батаљона, један војнополицијски, противтерористичке специјалности, и други, извиђачко-диверзантске специјалности.

– Кад се каже борба у урбаној средини, мисли се на наше „Соколове”, а што се тиче извиђања и извиђачко-диверзантских задатака, у војсци нема толике и такве јединице која је етаблирана за извиђање и за диверзије, као што су наши „Грифони”. То сви знају – истиче с поносом наш саговорник, који као доказ да је реч о двема врхунским јединицама наводи сарадњу као својеврсно „одмеравање” са другим јединицама овог типа. И то не само са специјалним јединицама полиције, као што је САЈ, већ и са специјалним јединицама страних земаља Сједињених Америчких Држава, руским „Спецназом”, као и са другим колегама.

– Видели смо да немамо чега да се стидимо, већ је управо супротно – каже искусни старшина, уз констатацију да су заједничке вежбе с колегама показале да језик није препрека за успешну сарадњу. Свако у тиму зна на којој је позицији и шта му је задатак, и све функционише савршено. Можда специјалац не може да буде „универзални војник” за све, али јединица може. ▀